

ISSN 2411-4758 (Print) 2518-1602 (Online)

**Native word in ethnocultural dimension, Drohobych, Posvit, 2019, pp 58-67.**

**DOI:** <https://doi.org/10.24919/2411-4758.2019.178202>

УДК 811.161.2'42'373:821.161.2.09(092)

## **ЛЕКСИКА НА ПОЗНАЧЕННЯ РЕЛІГІЙНИХ ПОНЯТЬ В РОМАНІ «РАЙ» В. БАРКИ**

**Наталія ПИШНА**

*кандидат філологічних наук, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка (Україна, Дрогобич)*

*[natalyapyshna@ukr.net](mailto:natalyapyshna@ukr.net)*

**ORCID:** <http://orcid.org/0000-0003-0727-3055>

**Research ID:** AAA-8143-2019 <http://www.researcherid.com/rid/AAA-8143-2019>

*Статтю подано до редколегії / The article is submitted to the editorial board: 14.09.2019.*

*Статтю опубліковано / The article is published: 15.11.2019.*

Письменник-емігрант В. Барка підтверджує, що в роки, в які він жив і працював, не було змоги через культурно-релігійні, суспільно-політичні причини писати твори з християнською проблематикою в Україні, а лише за кордоном. Роман «Рай» В. Барки насичений релігійними номінаціями, які в статті диференційовано на різні лексико-семантичні підгрупи та проаналізовано. З'ясовано, що автор обстежуваного твору неодноразово ілюструє демонологічну лексику, вживає її на позначення злої сили та збагачує твір релігійними синонімійними та антонімійними номенами.

**Ключові слова:** рай; лексика; демонологічна лексика; релігійний стиль; релігійна термінологіка.

## **VOCABULARY FOR THE DESIGNATION F RELIGIOUS CONCEPTS IN NOVEL V. BARKA'S «PARADISE»**

**Natalya PYSHNA**

*Ph.D. in Philology, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University (Ukraine, Drohobych) [natalyapyshna@ukr.net](mailto:natalyapyshna@ukr.net)*

The emigrant writer V. Barka proves to us that during those years he worked and lived there were no opportunities to write works on Christian problems in Ukraine, only abroad due to various cultural-religious, socio-political reasons. V. Barka's novel «Paradise» is filled with religious nominations, which we differentiate into different

subgroups. The lexico-semantic subgroups of religious termino-vocabulary was analyzed in the article. It is found out, that the author of the analyzed work repeatedly illustrates demonological vocabulary, uses it to denote of evil power and enriches the work with religious synonymous and antonymous words.

However, an analysis of recent research witness that the question of the research of names for the designation of religious vocabulary in the novel “Paradise” has not yet been learned. Therefore, we set ourselves an aim to analyze the layers of religious vocabulary in worked out work. The purpose of the article is to differentiate the names of religious lexemes in the novel “Paradise” by certain thematic subgroups, to confirm with illustrative theses, to display peculiarities of the formation of demonological vocabulary.

Nominations to designation of demonological vocabulary were filed as such, that devoid of moral-ethics norms, positive traits, and they doing only bad, sinful acts in the work under review. В. Барка the main focus concentrates on the following biblical antinomies: paradise / hell, man / beast, good / evil, life / death, faith / disbelief, righteous / sinner, sinful / righteous.

Perspective henceforth we perceive the analysis of verbs on the notation of religious concepts, as well as the research of religious vocabulary in the works of V. Barka.

**Keywords:** paradise; vocabulary; demonological vocabulary; religious style; religious termino-vocabulary.

**Постановка проблеми.** Політичні та культурно-духовні процеси останнього десятиріччя в Україні стали поштовхом до вивчення історії формування пласту релігійної термінології. Донедавна не було можливості досліджувати твори релігійної тематики. Творчість видатного українського письменника В. Барки постійно привертає увагу дослідників, які відзначають багатство художніх образів, символізм, філософське наповнення релігійною тематикою. Однак вивчення мовотворчості письменника розпочалося недавно. Він писав твори за межами рідної землі, тому нам не доводилось аналізувати його духовні здобутки. В. Барка – християнський письменник, поет, релігійний митець. С. Музика називає його мистецтво Божественною Літургією, в якій поет намагається передати красу світотвору (Музика, 2006, с. 157). У прозових творах В. Барки наявна лексика на позначення релігійних понять, яку потрібно диференціювати за групами. Йдеться про аналізований твір, адже сама назва *рай* символічна й образна. Отже, вмотивованим є лінгвістичне дослідження релігійних лексем у романі “Рай”, що й становить **актуальність нашої розвідки**.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Т. Головань визначає естетичну природу поетичного мислення Василя Барки (Головань, 2003). М. Вовк аналізує міфо-символічні джерела прозової спадщини Василя Барки (Вовк, 2006). О. Маланій досліджує джерела художнього світу

поезій Василя Барки (Маланій, 2014), а також художній часо-простір його поезій (Маланій, 2003). Автори достатню увагу приділяють прозовій творчості Василя Барки. Жанрово-стильові особливості прози письменника розглядає В. Пушко (Пушко, 2001). Г. Швець вивчає есеїстику Василя Барки та проаналізує жанрову специфіку та проблематику (Швець, 2006). М. Кульчицька змальовує реальну картину тоталітарної дійсності у романах «Рай» та «Жовтий князь», відзначає жанрово-стильові домінанти, ідейно-тематичну спорідненість обох творів, специфіку сюжетно-композиційної організації романного змісту. Т. Музика основну увагу зосереджує на домінантних особливостях портретування, репрезентованого у двох романах В. Барки (Жовтий князь. Том II та Рай).

**Однак аналіз останніх досліджень** свідчить, що питання дослідження назв на позначення релігійної лексики у романі «Рай» ще не вивчене. Тому ставимо собі за мету проаналізувати пласти релігійної лексики в опрацьованому творі.

**Мета статті** – диференціювати назви релігійних лексем у романі «Рай» за певними тематичними підгрупами, підтвердити ілюстративними тезами, виявити особливості формування демонологічної лексики.

**Виклад основного матеріалу.** Лише прочитавши роман «Рай» В. Барки, дізнаємося, якою релігійною, розумною людиною був письменник. Т. Музика доводить, що «глибока релігійність Василя Барки, заглиблення в життя святих, мучеників і найбільше – сповідуваний самим письменником подвижницький спосіб існування – маркують і художнє зображення українців у його текстах» (Музика, 2016, с. 391). Ю. Григорчук стверджує, що духовно насажений художній світ досліджуваного твору В. Барки органічно споріднений із поетично-філософським доробком Г. Сковороди (Григорчук, 2018, с. 98).

При зборі фактичного матеріалу ми зафіксували релігійні лексичні антоніміїні одиниці. Натрапляємо на такі антоніми-іменники: *правда/брехня* (Барка, 1953, с. 62), *народження/смерть* (Барка, 1953, с. 67), *праведник* (Барка, 1953, с. 305); */ грішник* (Барка, 1953, с. 245), *ангел/демон* (Барка, 1953, с. 244) та антоніми-прикметники: *вільні / невільні* (Барка, 1953, с. 66), *старий / молодий* (Барка, 1953, с. 66). Вжито релігійне антоніміїне порівняння, де описано голод (“Макові зерна правди застрявали на кордоні, матері вбивали своїх дітей, *янголи ридали, а сатана реготався, звільнившись від праці*” (Барка, 1953, с. 63)).

У романі «Рай» Василя Барки основну увагу зосереджено на біблійну антиномію: *рай / пекло*: “І дивно komponує кохання мати-природа! Будує *рай*, а струмочки щастя звідти, на жаль, перебігають через *пекло*”

(Барка, 1953, с. 7); “*Рай і пекло* не тільки за дошкою труни, а й тут – у щоденності; у серці нашому дані” (Барка, 1953, с. 67). Рай і пекло ототожнюються з життям та смертю. Слово *рай* у романі багатозначне, символічне. Його вживано на позначення *свого раю*, мається на увазі людину, яка живе за релігійними законами, їй важко, але вона не здається (Барка, 1953, с. 7). Номен *рай* означає ще й *земний рай для трудящих* (Барка, 1953, с. 62) та *рай всесвітнього соціалістичного пролетаріату* (Барка, 1953, с. 63). Протиставляються слова небо і пекло та сатана і Бог: “ – Отже, *сатана* замикає *Бога* в центрі *пекла*, а сам сідає на троні *неба*” (Барка, 1953, с. 62).

Заресстровані синоніміїні найменування *Бога*: *Бог Милосердний* (Барка, 1953, с. 304), *Творець* (Барка, 1953, с. 67), *Богочоловік* (Барка, 1953, с. 213), *Небесний Цар* (Барка, 1953, с. 141), *Отець, Предвічний Суддя* (Барка, 1953, с. 87), *Великий Отець* (Барка, 1953, с. 216), *Спаситель* (Барка, 1953, с. 13), а також звергання до Бога (“Потім звернувся цей злодій до *Спасителя* і так благає: – як прийдеш у царство своє, то згадай і про мене, грішного, *Боже мій!*” (Барка, 1953, с. 14). Мати Ісусова подана як *Богоматір* (Барка, 1953, с. 137).

В. Барка подає найменування релігійних книг: *Євангеліє* (Барка, 1953, с. 13), *Біблію* (Барка, 1953, с. 14), *Святе Письмо* (Барка, 1953, с. 67). Номінації служителів церкви також задекларовані в аналізованому творі: *митрополит* (Барка, 1953, с. 13), *отці-просфорники* (Барка, 1953, с. 24), *диякони* (Барка, 1953, с. 127), *ченці* (Барка, 1953, с. 133), *послужник* (Барка, 1953, с. 135), *священик* (Барка, 1953, с. 48), *єпископ* (Барка, 1953, с. 63). До слова *священик* подано синонім піп (Барка, 1953, с. 72).

Зафіксовані назви святих апостолів Павла, Петра, Андрія Первозваного, Тадея, Філіппа, Якова, Тадея, Бартоломея (Барка, 1953, с. 243).

Автор згадує образ Миколая, Мирлікійського чудотворця, та закликає нас до нього молитися (“В будень капусту сажай, в празник свічку в руки – до образу *Миколая, Мирлікійського чудотворця, молись*” (Барка, 1953, с. 63)). В одному реченні зафіксовано декілька слів на позначення релігійних понять: *образ Миколая, Мирлікійського чудотворця, празник, свічка, молись*, а також вжито антоніміїне протиставлення: *будень/празник* (в будень сажай, а в празник молись).

Найменування *серце* та *душа* представлені в творі як духовні центри, найглибші ества людини. Якщо зла сила людину спокушує, тоді душа пропадає, бісівська душа, яка осліпла, вона мучиться. Коли людина з Богом живе, тоді душа не старіє, оживає і “горить” духовним світлом. Її не можна купити. Змальовано стан душі та серця, в яких є образа,

через певні життєві обставини вони стають іншими від народження. Усі ці тайники душі майстерно описує В. Барка: “ – Щоб ви сказали, *бісові душі!* – гнівно бажає біловусий: – я кажу: раків до пива!” (Барка, 1953, с. 17); “ – Ні! Не так! – протестує портрет, – я маю глибоку рацію, віддаючи *душу* на загин” (Барка, 1953, с. 32); “...Відзначають тремтіння краплинки крові в *серці*...” (Барка, 1953, с. 32); “Жива сітка обплутує – земля закриває крики моєї *душі*...” (Барка, 1953, с. 34); “ – Олександр, чого вони манять до себе? *серце* забирають; я не маю спокою, дивлячись на них” (Барка, 1953, с. 40); “Бо *душею* ми ж молоді: *душа* не старіє!” (Барка, 1953, с. 40); “Посліпли *душами*, загубили природу, як священний дар” (Барка, 1953, с. 41); “Туга точить *серце*: оса, що припала до яблука!” (Барка, 1953, с. 58).

Надибуємо фразеологічне словосполучення *виймати душу*, що означає – викликати глибокі переживання, зворушувати: “Якби ти знав, як важко триматися мені проти одного ворога. Змушений *виймати душу* свою з грудей; робити кобзу з неї; струни натягати з нервів свого серця; обвивати їх золотою ниткою думок і награвати мелодію в тон команді – мелодію в тон скаженому скреготінню володаря, що мучить людність” (Барка, 1953, с. 33). Злою силою, яка спокушує душу людини, на думку автора, вважається багатство (“Почесті, нагороди, багатства посилються на вас, як дощ. Так і сказали; і я, щоб порятувати рідних, навіки *занапастив свою душу*. Тільки той, хто має ніжне серце, зважиться на мій страхітливий вчинок. Тонучи в пекельній воді, я, *душа пропаша*, знаю, що рятую найдорожчих...” (Барка, 1953, с. 34)).

Часто натрапляємо на лексеми *віра*, *воля* та *дух* в творчому доробку В. Барки (“ – Що ж робити? – в розпуці вишіптує Антон Никандрович; – зрештою, міг би хоч *віру* сховати в тайнику душі. – Неможливо. Вони й *віру* віддзеркалюють. Я в залізнім перстні. Благаю: ні слова” (Барка, 1953, с. 32); “ – Зараз скінчу. Твій *дух* пішов проти сумління народного” (Барка, 1953, с. 32); “Немає в природі торжественнішого твору, ніж камінні будівлі, вкороновані снігами та овіяні лазурною красою небесною; здається, там перебуває – в найвищому місці на землі, – від споконвіку *непокірний дух*: примушує людину – з божевільною сміливістю, йдучи на смерть, кидати прокляття в обличчя всевладному, хто поневоле і змушує миритися з ницістю” (Барка, 1953, с. 34)).

Вжито в романі “Рай” ще й антирелігійну лексику. Автор називає грішників чортівською адміністрацією (Барка, 1953, с. 253) та бісовими (іродовими) душами (Барка, 1953, с. 17 – 18). Засвідчуємо такі слова-синоніми на позначення демонологічної лексики: *сатана* (Барка, 1953, с. 33), *демон* (Барка, 1953, с. 253), *диявол* (Барка, 1953, с. 6), *чорт*

(Барка, 1953, с. 69), *розбійник* (Барка, 1953, с. 253), *ошуканець* (Барка, 1953, с. 253), *пилат* (Барка, 1953, с. 13), *ясновидиця* (Барка, 1953, с. 15), *ворожка* (Барка, 1953, с. 51), *чарівниця* (Барка, 1953, с. 44), *знахарка* (Барка, 1953, с. 45), *відьма* (Барка, 1953, с. 45), *мучитель* (Барка, 1953, с. 13), *п'яниця* (Барка, 1953, с. 17), *крадіжник (зłodий)* (Барка, 1953, с. 19). Подекуди зафіксовані демонологічні назви: *облудник, зрадник, розпусник, кат, кровопивця душоуб,* наприклад, «*Душоуби, кати, зрадники, кровопивці, крадіжники, облудники, розпусники* і сила їм подібних, розсідаються в високих сферах, квітучих садах колишнього раю, надягають золототканні хітони, прикриваються вінками троянд» (Барка, 1953, с. 253).

Зрадників Ісуса названо пилатом, розбійником, мучителем, катом. Згадується *кат Ірод*, про якого неодноразово писали в історії християнства («Під *Іродом* взагалі ми розуміємо особу, що свідомо ставить своєю метою нищення всякого, хто, можливо, міг би показати людству шлях до спасіння. Означена мета виникає в результаті бажання утримати за собою владу в темному царстві. Поява Ірода і розвиток його діяльності незалежні від історичного періоду, національності та віроісповідування» (Барка, 1953, с. 250)). У досліджуваному творі номінації на позначення демонологічної лексики подані як такі, що позбавлені морально-етичних норм, позитивних рис та роблять лише погані, гріховні вчинки. В. Барка номінує таку силу «слугами зла».

Доводимо, що функціонують номінації на позначення назв предметів церковного вжитку («І звичайно дзвонили *дзвони* в християнській Європі; і кому з ситих було діло до того, що на якійсь Україні вмирають мільйони» (Барка, 1953, с. 63); «То він пішов додому, надів нову сорочку, *свічку* засвітив і ліг на лаві» (Барка, 1953, с. 84); «От – Іван Іванович: читає антирелігійні лекції, ілюструє їх «чудесами»: оновлює *ікони*, перетворює воду на вино; доводить, що нічого, крім матерії, нема, нема нічого «святого», то – попівська вигадка» (Барка, 1953, с. 72); «Мистець-маляр, далекий від перевірконої комісії, засвітив би небо червоного кольору і три *хрести* з розіпнутими страстотерпцями: нехай би віяло незносною скорботою, – в час, коли роздерлась *храмова завіса*» (Барка, 1953, с. 23); «Просиджував безкінечний час під *дзвіницями*, серед безруких старців, в яких обрубки світилися крізь лахміття; розділяв останні гроші і віддавав одержу з своїх плечей» (Барка, 1953, с. 127).

У романі «Рай» виокремлюємо незначну підгрупу – назви священничого одягу (*ризи, мантія, туніка, хітон, плащ*) («*Мантія* – лазурнозелена, з м'яким сірим відтінком» (Барка, 1953, с. 243); «Його одяг складається з *туніки* пісковато-бронзового тону і сіроблакитного *плаща*» (Барка, 1953,

с. 243); “В апостола Бартоломея, одягнутого в темнозелений *хітон*, над чолом покучерявилось чорне волосся” (Барка, 1953, с. 243), “По стінах кішла розвішали ікони і одягли “митрополита” в *риз*” (Барка, 1953, с. 13). До назв будівель та їх окремих частин відносимо слова з творчого доробку автора: *церква* (Барка, 1953, с. 282), *собор* (Барка, 1953, с. 299), *монастир* (Барка, 1953, с. 135), *храм* (Барка, 1953, с. 307), *келія* (Барка, 1953, с. 304).

Зареєстровані назви церковних служб та їх складові: *псалми* (Барка, 1953, с. 107), *акафісти* (Барка, 1953, с. 116), *молитви до Спасителя* (Барка, 1953, с. 54), *молитва “Сподоби, Господи”* (Барка, 1953, с. 84), *молитва “Благословен, Єси”* (Барка, 1953, с. 174), *слова тексту з благословеннями* (Барка, 1953, с. 180), *поминальне слово* (Барка, 1953, с. 105).

Автор послуговувався номінаціями на позначення християнських чеснот: *мудрість милосердя* (Барка, 1953, с. 42), *терпеливість* (Барка, 1953, с. 118), *радість* (Барка, 1953, с. 90), *самопожертва* (Барка, 1953, с. 66), *доброчинність* (Барка, 1953, с. 14) та гріхів: *пиятика і розпуста* (Барка, 1953, с. 40), *ліниство* (Барка, 1953, с. 78), *ненависть* (Барка, 1953, с. 87), *сварка* (Барка, 1953, с. 87), *злоба* (Барка, 1953, с. 87), *образа* (Барка, 1953, с. 91), *гординя* (Барка, 1953, с. 114), *страх* (Барка, 1953, с. 78), *брехня* (Барка, 1953, с. 254), *докір і обвинувачення* (Барка, 1953, с. 91). Лише в одному реченні перераховані релігійні чесноти (“*Справедливість, сумління, щирість, дружба, вірність, любов і всі доброчинності людські заплямовуються, як ворожі людству*” (Барка, 1953, с. 254).

**Висновки та перспективи подальшого дослідження.** Безсумнівно, роман В. Барки «Рай» насичений релігійною та демонологічною лексикою. В. Барка основну увагу зосереджує на таких біблійних антиноміях: рай / антирай (пекло), людина / звір, добро / зло, життя / смерть, віра / безвір'я, праведник / грішник, грішний / праведний. Дозволимо собі виокремити такі лексико-семантичні підгрупи релігійної лексики, представлені в опрацьованому романі “Рай”: 1. *назви часопростірних дійсностей: рай / пекло.* 2. *найменування богів та інших святих осіб: Отець, Богочоловік, Небесний Цар, Отець мій, Великий Отець, Господь, Спаситель, Ісус, Бог, Творець, Бог Милосердний, великий пастир, апостол Павло, Андрій Первозваний, Тадей, Філіп, Яків.* 3. *назви предметів церковного вжитку: свічки, хрест, ікони, храмова завіса, дзвіниця, двони.* 4. *назви священичого одягу: ризи, мантія, туніка, хітон, плащ.* 5. *назви будівель та їх окремих частин: церква, собор, монастир, храм, келія.* 6. *найменування духовенства, служителів церкви: священник, митрополит, диякон, єпископ, отець-просфорник, великомученик, страсто-терпець, апостол, послужник, псаломщик, пророк.* 7. *назви релігійних*

книг: Євангеліє, Біблія, Святе Письмо. 8. назви церковних служб та їх складові: псалми, акафісти, молитви до Спасителя, молитва “Сподоби, Господи”, молитва “Благословен, Єси”, слова тексту з благословеннями. 9. лексеми, що виражають поняття християнського віровчення, етики: душа, віра, дух, свобода, істина, мир, святощі, спокута, благословенність, освяченість. 10. лексеми на позначення християнських чеснот: мудрість милосердя, терпеливість, каяття, радість, любов, самопожертва, добродійність. 11. лексеми на позначення антихристиянських чеснот (*griхів*): пиятика і розпуста, брехня, лінивість, ненависть, сварка, злоба, образа, гордіня, страх, докір і обвинувачення. 12. синоніміїні номінації на позначення зрадників Ісуса: пилат, розбійник, мучитель. 13. назви злої сили: диявол, чорт, сатана, блазень, лжесвященик, ясновидиця, чарівниця, ворожка. Перспективним надалі вбачаємо аналізування дієслів на позначення релігійних понять, а також дослідження релігійної лексики в інших творах В. Барки.

#### СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

**Бабій, І.** (2018). Індивідуально-авторська номінація осіб у романі “Рай” Барки. *Наукові записки Національного університету “Острозька академія”: серія “Філологія”*. Острог: Вид-во НаУОА. Вип. 1 (69), Ч. 1, 19 – 22.

**Барка, В.** (1953). *Рай*: Роман. Нью-Йорк: Свобода, 309 с.

**Вовк, М. П.** (2006). *Міфо-символічні джерела прозової спадщини Василя Барки* (Автореферат дис. канд. філол. Наук). НАН України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені Максима Рильського, Київ.

**Головань, Т.** (2014). До питання про типологію героїв у творчості Василя Барки. *Молодий вчений*. 2014. № 10 (13) (2). С. 38 – 39. Взято з [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv\\_2014\\_10\(13\)\(2\)\\_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2014_10(13)(2)_10).

**Головань, Т. П.** (2003). *Естетична природа поетичного мислення Василя Барки* (Автореферат дис. канд. філол. Наук). НАН України, Ін-т літератури імені Тараса Шевченка, Київ.

**Григорчук, Ю.** (2018). “Неспіймані світом”: ідейно-естетична суголосність творів Григорія Сковороди і Василя Барки (на матеріалі роману “Рай”). *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства*: зб. наук. праць / відп. ред. І. В. Сабодаш. Ужгород. Вип. 23, 95 – 99.

**Колоїз, Ж. В.** (2011). Індивідуально-авторські неологізми в романі Василя Барки «Жовтий князь». *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства*: зб. наук. праць. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», Вип. 15, 341 – 345.

**Кульчицька, М.** (2002). *Романи Василя Барки “Рай” та “Жовтий князь”*: художня візія тоталітарної дійсності (Автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук). Львівський Національний університет імені Івана Франка, Львів.

**Кульчицька, М.** (2009). Християнська парадигма художнього осягнення тоталітарної дійсності в романах В. Барки “Рай” і “Жовтий князь”. *Волинь філо-*



логічна: текст і контекст, Вип. 7, 127 – 145. Взято з [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vfik\\_2009\\_7\\_17](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vfik_2009_7_17).

**Маланій, О.** (2014). *Джерела художнього світу поезій Василя Барки. Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. Серія: Філологічна*, Вип. 41, 198 – 201. Взято з [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf\\_2014\\_41\\_48](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2014_41_48).

**Маланій, О. О.** (2003). *Художній часо-простір поезій Василя Барки* (Автореферат дис. канд. філол. наук). НАН України, Інститут літератури імені Тараса Шевченка, Київ.

**Музика, С.** (2006). Василь Барка – творчість як сакральна дія. *Studia methodologica. Філософія. Філологія*, Вип. 17, 156 – 158.

**Музика, Т.** (2016). Домінантні особливості портретування у романах Василя Барки. Прикарпатський вісник НТШ. Слово, № 2, 389 – 395. Взято з [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pvntsh\\_sl\\_2016\\_2\\_44](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pvntsh_sl_2016_2_44)

**Пушко, В. Ф.** (2001). *Жанрово-стильові особливості прози Василя Барки* (Автореф. дис. канд. філол. наук). Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ.

**Швець, Г. Д.** (2006). *Есеїстика Василя Барки: жанрова специфіка та проблематика* (Автореф. дис. канд. філол. наук). Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ.

## REFERENCES

**Babii, I.** (2018). Individualno-avtorska nominatsiia osib u romani “Rai” Barky [Individual-author nomination of persons in Barca’s novel Paradise.]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu “Ostrozka akademiia”*: seriiia “Filolohiia” – *Scientific Notes of the Ostroh Academy National University: Philology Series*. Ostroh: Vyd-vo NaUOA. Vyp. 1 (69), Ch. 1, 19 – 22. [in Ukrainian]

**Barka, V.** (1953). *Rai: Roman [Paradise: Novel]*. New York: Svoboda, 309 p. [in Ukrainian]

**Vovk, M. P.** (2006). Mifo-symvolichni dzherela prozovoi spadshchyny Vasyliia Barky [Mythical and Symbolic Sources of Prose Legacy of Vasyl Barka] *Extended abstract of Candidate’s NAN Ukraine, In-t mystetstvovnavstva, folklorystyky ta etnologii imeni Maksyma Rylskoho*, Kyiv. [in Ukrainian]

**Holovan, T.** (2014). Do pytannia pro typolohiiu heroiv u tvorchosti Vasyliia Barky [To the question of the typology of heroes in the works of Vasyl Barka.]. *Molodyi vchenyi – Young scientist*. 2014. № 10 (13) (2)? 38 – 39. Retrieved from [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv\\_2014\\_10\(13\)\(2\)\\_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2014_10(13)(2)_10). [in Ukrainian]

**Holovan, T. P.** (2003). Estetychna pryroda poetychnoho myslennia Vasyliia Barky [The aesthetic nature of the poetic thinking of Vasyl Barka]. *Extended abstract of Candidate’s. NAN Ukraine, In-t literary imeni Tarasa Shevchenka*, Kyiv. [in Ukrainian]

**Hryhorchuk, Yu.** (2018). “Nespiimani svitom”: ideino-estetychna suholosnist tvoriv Hryhoriia Skovorody i Vasyliia Barky (na materialy romanu “Rai”) [“Not caught by the world”: the ideological and aesthetic congruence of the works of Grigory Skovoroda and Vasily Barka (based on the novel “Paradise”)]. *Suchasni problemy movoznavstva ta literaturoznavstva: zb. nauk. Prats – Modern Problems of*

*Linguistics and Literary Studies: Coll. Sciences. Works.* Uzhhorod. Vyp. 23, 95 – 99. [in Ukrainian]

**Koloiz, Zh. V.** (2011). Indyvidualno-avtorski neolohizmy v romanі Vasyliа Barky «Zhovtyi kniaz» [Individually-authorial neologisms in Vasily Barka's novel The Yellow Prince]. *Suchasni problemy movoznavstva ta literaturoznavstva: zb. nauk. prats. – Modern Problems of Linguistics and Literary Studies: Coll. Sciences.* Uzhhorod : Vyd-vo UzhNU «Hoverla», Vyp. 15, 341 – 345. [in Ukrainian]

**Kulchytska, M.** (2002). Romany Vasyliа Barky “Rai” ta “Zhovtyi kniaz”: khudozhnia viziia totalitarnoi diisnosti [Vasily Barka's novels Paradise and The Yellow Prince: An Artistic Vision of Totalitarian Reality.]. *Extended abstract of Candidate's.* Lvivskiy Natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka, Lviv. [in Ukrainian]

**Kulchytska, M.** (2009). Khrystyianska paradyhma khudozhnoho osiahnennia totalitarnoi diisnosti v romanakh B. Barky “Rai” i “Zhovtyi kniaz” [The Christian paradigm of artistic appreciation of totalitarian reality in B. Barca's novels Paradise and The Yellow Prince]. *Volyn filolohichna: tekst i kontekst – Volyn philological: text and context*, vol. 7, 127 – 145. Retrieved from nbuv.gov.ua/UJRN/Vftk\_2009\_7\_17. [in Ukrainian]

**Malanii, O.** (2014). Dzherela khudozhnoho svitu poezii Vasyliа Barky [Sources of the artistic world of Vasily Barka's poetry]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu “Ostrozka akademiа”. Seriia: Filolohichna – Scientific notes of the Ostroh Academy National University. Series: Philological*, Iss. 41, 198 – 201. Retrieved from [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf\\_2014\\_41\\_48](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2014_41_48). [in Ukrainian]

**Malanii, O. O.** (2003). Khudozhnii chaso-prostir poezii Vasyliа Barky [Artistic time-space of the poetry of Vasyly Barka]. *Extended abstract of Candidate's.* NAN Ukrainy, Instytut literatury imeni Tarasa Shevchenka, Kyiv. [in Ukrainian]

**Muzyka, S.** (2006). Vasyly Barka – tvorchist yak sakralna diia [Vasily Barka – creativity as a sacred action]. *Studia methodologica. Filosofiiа. Filolohiia – Studia methodologica. Philosophy. Philology*, Iss. 17, 156 – 158. [in Ukrainian]

**Muzyka, T.** (2016). Dominantni osoblyvosti portretuvannia u romanakh Vasyliа Barky [The dominant features of portraiture in Vasily Barka's novels]. *Prykarpatskyi visnyk NTSh. Slovo – Precarpathian Bulletin of NTSh. Word*, No. 2, 389 – 395. Retrieved from [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pvntsh\\_sl\\_2016\\_2\\_44](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pvntsh_sl_2016_2_44) [in Ukrainian]

**Pushko, V. F.** (2001). Zhanrovo-stylovi osoblyvosti prozy Vasyliа Barky [Genre and style features of Vasily Barka's prose]. *Extended abstract of Candidate's.* Kyivskiy natsionalnyi universytet imeni Tarasa Shevchenka, Kyiv. [in Ukrainian]

**Shvets, H. D.** (2006). Eseiistyka Vasyliа Barky: zhanrova spetsyfyka ta problematyka [Vasily Barka's Essay: Genre Specificity and Issues]. *Extended abstract of Candidate's.* Kyivskiy natsionalnyi universytet imeni Tarasa Shevchenka, Kyiv. [in Ukrainian]